

השפעת כמות ומשק הארה בנורת לייזר להארכת היום על יבול ואיכות של אצות פריחה של לזמכיה פונקטטה

גבי צוברי, שלומית כרמי, איתן שלמה- מו"פ ערבה
אמנון נבון- שה"מ, לה"ד נגב
קדמן זהבי אבישג- מינהל המחקר החקלאי

ליזמכיה פונקטטה הינו פרח חדש באזור, ואינו נמנה עם פרחי הקטיף המשווקים כיום. בשנתיים האחרונות נמצא הפרח באקלום בתחנת "יאיר" בערבה. במסגרת הניסיונות לבקרת הצמיחה והפריחה בדקנו בניסוי זה את השפעת היום הארוך על הפרחים, את השפעת כמות האור המוסף וכן את השפעת הפסקת התאורה לאחר גמר הצימוח.

מהלך העבודה

שתילים של לזמכיה פונקטטה התקבלו ממשלת "בן בן" ונשתלו בתאריך 25.10.02 בחממה בעומד של 6 צמחים במ"ר. השתילים נשתלו ב- 8 ערוגות, כל שתי ערוגות הופרדו בלילה ע"י מסך שחור וקבלו טיפול תאורה שונה (להלן). בתאריך 6.11.02 התבצע קיטום לכל השתילים.

הטיפולים

1. יום טבעי (ללא תוספת תאורה)
2. יום ארוך- 6 שעות מחזורי 5/15, במרכז הלילה
3. יום ארוך- 6 שעות מחזורי 5/15, במרכז הלילה, ומעבר ליום טבעי בתאריך 15.12.02
4. יום ארוך- 3 שעות מחזורי 5/15, במרכז הלילה

תוצאות

טבלה 1: יבול ואיכות גבעולי פריחה של לזמכיה פונקטטה בטיפולי תאורה שונים

יום ארוך 6 שעות	יום ארוך 3 שעות	יום ארוך + יום טבעי	יום טבעי	
14.1.03	31.12.02	14.1.03	-	תחילת קטיף
57	30	7	-	יבול במ"ר
57.5	76.7	55.3	-	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
25.6	46.7	32.6	-	משקל ענף ממוצע (גרם)
19.0	21.9	18.0	-	אורך תפרחת ממוצע (ס"מ)

הקטיף המוקדם היה בחלקות שקיבלו יום ארוך של 3 שעות , אולם כמות הפרחים בימים הראשונים הייתה קטנה מאד. היבול הגבוה ביותר נקטף בחלקות שקיבלו 6 שעות אור. בחלקות שבהן הופסקה התאורה, נעצר תהליך הפריחה ונקטפו פרחים מעטים. ביום הטבעי לא הייתה היפתחות של צמיחה ופריחה והצמחים נשארו תקועים קרוב לקרקע. איכות הגבעולים הושפעה ע"י כמות האור. הצמחים שקיבלו כמות קטנה של אור (3 שעות מחזורי) היו גבוהים וכבדים בהשוואה לשני הטיפולים שקבלו 6 שעות תאורה. מנתוני העבודה הזו רואים כי חשוב לתת תאורת ליבון במשך 6 שעות מחזורי, וכי הפסקה או הורדת כמות האור משפיעה על היבול והאיכות של הפרחים. היבול שהתקבל בניסוי זה עדיין נחשב לנמוך ביחס לפרחים אחרים. חשוב להמשיך בניסיון לשפר את היבולים לפני מעבר לגידול מסחרי.